

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

ECB 2013. GADA JŪNIJA "MĒNEŠA BIĻETENS"

IEVADRAKSTS

Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome 6. jūnija sanāsmē nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes. Saņemtā informācija apstiprinājusi Padomes novērtējumu, saskaņā ar kuru maija sākumā tika samazinātas procentu likmes. Gaidāms, ka pamatā esošais cenu spiediens euro zonā vidējā termiņā saglabāsies mērens. Atbilstoši šādai situācijai monetārā un īpaši kreditēšanas dinamika joprojām ir ierobežota. Euro zonas vidējā termiņa inflācijas gaidas turpina stabili turēties līmenī, kas atbilst Padomes mērķim nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu šai robežai. Vienlaikus jaunākie apsekojumu dati par ekonomisko noskaņojumu liecina, ka salīdzinājumā ar līdzšinējo zemo līmeni vērojamas dažas uzlabošanās pazīmes. Stimulējošajai monetārās politikas nostājai un būtiskajiem uzlabojumiem finanšu tirgos kopš 2012. gada vidus būtu jāpalīdz stiprināt tautsaimniecības atveseļošanās perspektīvas gada turpmākajos mēnešos. Ņemot vērā šo kopainu, monetārās politikas nostāja būs stimulējoša arī turpmāk, cik ilgi vien būs nepieciešams. Turpmākajā periodā Padome ļoti uzmanīgi sekos visai saņemtajai informācijai par ekonomiskajām un monetārajām norisēm un novērtēs jebkuru ietekmi uz cenu stabilitātes perspektīvu.

Runājot par tautsaimniecības analīzi, reālais IKP 2013. gada 1. ceturksnī samazinājās par 0.2% (2012. gada 4. ceturksnī – par 0.6%). Tādējādi produkcijas izlaide samazinājās sešus ceturkšņus pēc kārtas, saglabājoties nelabvēlīgiem darba tirgus apstākļiem. Jaunākās tendences apsekojumu datus par ekonomisko noskaņojumu liecina, ka salīdzinājumā ar līdzšinējo zemo līmeni vērojamas dažas uzlabošanās pazīmes. Gada turpmākajos mēnešos un 2014. gadā euro zonas eksporta pieaugumu vajadzētu labvēlīgi ietekmēt pasaules pieprasījuma atveseļošanās procesam, savukārt iekšzemes pieprasījumu vajadzētu veicināt stimulējošajai monetārās politikas nostājai un nesenojam reālo ienākumu pieaugumam, ko veicināja naftas cenu kritums un kopumā zemāka inflācija. Turklāt situācijai finanšu tirgos, kas būtiski uzlabojusies kopš pagājušās vasaras, kā arī fiskālās konsolidācijas progresam vajadzētu izpausties reālajā tautsaimniecībā. Vienlaikus ekonomisko aktivitāti arī turpmāk palēninās nepieciešamība veikt vēl neīstenotās nepieciešamās bilanču korekcijas valsts un privātajā sektorā. Kopumā euro zonas ekonomiskajai aktivitātei šā gada laikā būtu jāstabilizējas un jāatveseļojas, lai gan tas notiks lēnā tempā.

Šis novērtējums atspoguļots arī Eurosistēmas speciālistu 2013. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, kas 2013. gadā paredz reālā IKP gada sarukumu par 0.6% un 2014. gadā – kāpumu par 1.1%. Salīdzinājumā ar 2013. gada marta ECB speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2013. gada iespēju aplēses ir koriģētas un nedaudz samazinātas, lielā mērā atspoguļojot jaunāko IKP datu publiskošanu iekļaušanu. 2014. gadam veikta neliela korekcija uz augšu.

Padome joprojām uzskata, ka saistībā ar euro zonas tautsaimniecības perspektīvu pastāv lejuvērsti riski. Tie ietver iespēju, ka iekšzemes un pasaules pieprasījums būs vājāks, nekā prognozēts, un ka strukturālo reformu īstenošana euro zonas valstīs būs lēna vai nepietiekama.

Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija 2013. gada maijā palielinājās līdz 1.4% (aprīlī – 1.2%). Šis pieaugums īpaši skaidrojams ar pakalpojumu cenu kāpuma atjaunošanos saistībā ar Lieldienu ietekmes izzušanu un pārtikas cenu palielināšanos. Plašākā

perspektīvā, kā minēts iepriekšējā mēnesī, gaidāms, ka gada inflācija visu gadu varētu saglabāties nedaudz svārstīga, īpaši bāzes efektu dēļ, kas saistīti ar enerģijas un pārtikas cenu dinamiku pirms 12 mēnešiem. Neņemot vērā šīs svārstības, gaidāms, ka vidējā termiņā saglabāsies ierobežots pamatā esošais cenu spiediens, atspoguļojot zemu ražošanas jaudu izmantošanu un lēnu tautsaimniecības atveseļošanās tempu. Vidējā termiņā inflācijas gaidas turpina stabili turēties cenu stabilitātei atbilstošā līmenī.

Šis novērtējums atspoguļots arī Eurosistēmas speciālistu 2013. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, kas paredz, ka SPCI gada inflācija 2013. un 2014. gadā būs attiecīgi 1.4% un 1.3%. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2013. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2013. gada inflācijas iespēju aplēses koriģētas un pazeminātas, galvenokārt atspoguļojot naftas cenu kritumu, savukārt 2014. gada iespēju aplēses paliek nemainīgas.

Saskaņā ar Padomes novērtējumu riski, kas apdraud cenu dinamikas perspektīvu, vidējā termiņā kopumā ir līdzsvaroti. Augšupvērstie riski saistīti ar lielāku administratīvi regulējamo cenu un netiešo nodokļu kāpumu, nekā prognozēts, kā arī augstākām preču cenām, bet lejupvērstos riskus nosaka vājāka ekonomiskā aktivitāte.

Runājot par monetāro analīzi, jaunākie dati apstiprina, ka saglabājas ierobežots monetāro rādītāju un īpaši kredītu atlikuma kāpuma pamattempis. Plašās naudas M3 gada pieaugums aprīlī sasniedza 3.2% (martā – 2.6%). To galvenokārt noteica bāzes efekts un īpaši faktori. Šie paši faktori ietekmēja arī šaurās naudas rādītāja M1 gada pieauguma tempu, kas aprīlī sasniedza 8.7% (martā – 7.1%).

Privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma pieaugums joprojām bija neliels. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps, kas koriģēts atbilstoši pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei, aprīlī saglabājās 0.3% līmenī un kopumā nav mainījies kopš gadu mijas. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada negatīvais kāpuma temps, kas koriģēts atbilstoši pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei, aprīlī palielinājās, sasniedzot –1.9% (martā – –1.3%). Šo dinamiku īpaši noteica neto īstermiņa aizdevumu atmaksa, kas varētu atspoguļot pieprasījuma samazināšanos pēc apgrozāmā kapitāla neliela pasūtījumu apjoma apstākļos pavasara sākumā. Plašākā nozīmē vājā kreditēšanas dinamika galvenokārt turpina atspoguļot pašreizējo ekonomiskās attīstības cikla posmu, palielinātu kredītrisku un notiekošo finanšu un nefinanšu sektora bilanču koriģēšanu.

Lai nodrošinātu atbilstošu monetārās politikas transmisiju uz finansēšanas nosacījumiem euro zonas valstīs, ir būtiski vēl vairāk mazināt euro zonas kredītu tirgu sadrumstalotību un nepieciešamības gadījumā turpināt banku izturības nostiprināšanu. Kopš pagājušās vasaras panākts progress, uzlabojot banku finansējuma stāvokli, stiprinot iekšzemes noguldījumu bāzi grūtību skartajās valstīs un samazinot atkarību no Eurosistēmas, ko atspoguļo atmaksātās ITRO ar termiņu 3 gadi. Turpmāki izlēmīgi pasākumi banku savienības izveidei palīdzēs sasniegt šo mērķi. Padome īpaši uzsver, ka nākotnē iecerētais Vienotais uzraudzības mehānisms un Vienotais noregulējuma mehānisms ir būtiski elementi virzībā uz banku sistēmas reintegrāciju, un tāpēc nepieciešams tos ieviest ļoti ātri.

Apkopojot iepriekš sacīto, tautsaimniecības analīzes rezultāti rāda, ka cenu dinamikai vidējā termiņā vajadzētu saglabāties cenu stabilitātei atbilstošā līmenī. Salīdzinājums ar monetārās analīzes sniegtajām norādēm to apstiprina.

Runājot par fiskālo konsolidāciju un strukturālajām reformām, Padome atzinīgi vērtē sasniegto progresu un mudina valdības turpināt apņēmīgu darbību. Ir būtiski nodrošināt, lai euro zonas

valstis nepārtrauktu savus centienus samazināt valdības budžeta deficītu. Ir stingri jāpiemēro jaunais Eiropas ekonomiskās un fiskālās politikas pārvaldības regulējums. Tāpēc Padome uzskata, ka ir ļoti svarīgi, lai ES Padome pieņemtu lēmumus par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņu pagarināšanu tikai ārkārtas apstākļos. Vienlaikus nepieciešamības gadījumā jāturpina likumdošanas pasākumi vai citādi nekavējoties jāīsteno strukturālās reformas. Strukturālajām reformām īpaši jābūt vērstām uz konkurētspēju un pielāgošanās spēju darba un preču tirgos, tādējādi palīdzot radīt nodarbinātības iespējas vidē ar nepieņemami augstu bezdarba līmeni, īpaši gados jauno strādājošo bezdarba līmeni, kas vērojams vairākās valstīs. Apvienotai rīcībai fiskālajā un strukturālajā jomā vajadzētu savstarpēji stiprināt fiskālo ilgtspēju un ekonomiskās izaugsmes potenciālu, tādējādi veicinot ilgtspējīgu darbvietu radīšanu.

ECB 2013. GADA JŪNIJA "MĒNEŠA BIĻETENS": NODAĻU KOPSAVILKUMS

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

1. EURO ZONAS ĀRĒJĀ VIDE

Pasaules tautsaimniecības atveseļošanās joprojām ir mērena, tai raksturīgas reģionālās atšķirības un trauslums. Šķiet, ka apsekojumus iegūtie rādītāji kļuvuši stabili, lai gan nesen noskaņojums nedaudz pasliktinājies, liecinot par pasaules tautsaimniecības iespējamo lēno atveseļošanos. Vairākumā lielāko ārpus euro zonas esošo attīstīto valstu notiek mērena atveseļošanās, tomēr vairāki faktori joprojām ierobežo vidēja termiņa nākotnes izaugsmes perspektīvu. Attīstības valstu izaugsmes temps gada sākumā nedaudz palēninājās, tomēr gaidāms, ka 2013. gada laikā tas atkal pieaugs. Tāpēc paredzams, ka šo valstu ieguldījums turpmākajā globālajā izaugsmē būs nozīmīgs. Vienlaikus pasaules tirdzniecība bijusi ierobežota, lai gan apsekojumu rādītāji joprojām liecina par pakāpenisku atveseļošanos. Runājot par patēriņa cenām, inflācijas tendence attīstītajās valstīs atkal ir lejupvērsta, bet attiecīgās norises attīstības valstīs bijušas neskaidrākas.

2. MONETĀRĀS UN FINANŠU NORISES

2.1. NAUDA UN MFI KREDĪTI

Plašās naudas gada pieauguma temps 2013. gada 1. ceturksnī kļuva mērenāks, bet 2013. gada aprīlī salīdzinājumā ar martu nedaudz palielinājās, tomēr to galvenokārt noteica bāzes efekti. Vienlaikus bija pazīmes, kas liecināja, ka finanšu sadrumstalotība euro zonā mazinās, lai gan joprojām ir būtiska. Uzlabojušies banku finansēšanas apstākļi, turpmākas nerezidentu ieguldītāju kapitāla ieplūdes un līdzekļu pārdale euro zonas grūtībās nonākušajām valstīm veicināja sadrumstalotības mazināšanos un ļāva ievērojami samazināt centrālo banku likviditātes pārpalikumu. Vienlaikus šie uzlabojumi finanšu tirgos un banku finansējuma jomā pagaidām nav izraisījuši nefinanšu privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma pieaugumu. No vienas puses, privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpums 1. ceturksnī stabilizējās. Tomēr, no otras puses, nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikums aprīlī turpināja sarukt. Šis kritums bija plaši vērojams gan dažādos termiņos, gan valstīs.

2.2. NEFINANŠU SEKTORU UN INSTITUCIONĀLO IEGULDĪTĀJU FINANŠU IEGULDĪJUMI

Nefinanšu sektoru veikto finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps nedaudz palielinājās, 2012. gada 4. ceturksnī sasniedzot 2.5% un atspoguļojot joprojām vājo ekonomisko vidi. Apmērošanās sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps, nedaudz mazinoties nenoteiktībai finanšu tirgos, 4. ceturksnī pieauga līdz 3.6%. Visbeidzot, ieguldījumu fondos 2013. gada 1. ceturksnī bija vērojama turpmāka būtiska līdzekļu ieplūde ar samērā vienmērīgu plūsmu sadalījumu pa galvenajiem fondu veidiem.

2.3. NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

Naudas tirgus procentu likmes pamatā bija nemainīgas no marta sākuma līdz 2. maijam, kad tika paziņots pēdējais galveno refinansēšanas operāciju procentu likmju samazinājums, kas izraisīja naudas tirgus procentu likmju nelielu sarukumu. EONIA aplūkojamā periodā nedaudz palielinājās, lai arī joprojām bija zemā līmenī, atspoguļojot vēsturiski zemās galvenās ECB procentu likmes, kā arī lielo likviditātes pārpalikuma apjomu, kas, lai arī saruka, tomēr saglabājās darījumu uz nakti naudas tirgū.

2.4. OBLIGĀCIJU TIRGI

No 2013. gada februāra beigām līdz jūnija sākumam valdības AAA reitinga ilgtermiņa obligāciju peļņas likmēm euro zonā vispirms martā un aprīlī bija tendence samazināties, ko noteica augošās tirgus bažas par tuvākā termiņa

tautsaimniecības perspektīvu, bet aplūkojamā perioda beigās tās atgriezās sākotnējā līmenī (aptuveni 1.8%). Norises ASV kopumā atspoguļoja euro zonas norises, lai gan ilgtermiņa valdības obligāciju peļņas likmes aplūkojamā perioda beigās palielinājās straujāk, noslēgumā sasniedzot 2.1% (pieaugums – 30 bāzes punktu). Procentu likmju starpībām salīdzinājumā ar Vācijas valdības obligāciju peļņas likmēm euro zonā martā bija tendence palielināties sakarā ar atsevišķās valstīs valdošo iekšzemes situācijas nenoteiktību, tomēr aplūkojamā perioda beigās tās atgriezās sākotnējā līmenī, dažos gadījumos sasniedzot pat vēl zemāku līmeni. Nenoteiktība par nākotnes norisēm obligāciju tirgos, ko nosaka pēc implicētā obligāciju tirgus svārstīguma, euro zonā maija sākumā samazinājās, bet aplūkojamā perioda beigās atkal pieauga. Obligāciju tirgus implicētā svārstīguma dinamika ASV bija līdzīga. Rādītāji, kuru pamatā ir tirgus dati, joprojām liecina, ka vidēja termiņa un ilgtermiņa inflācijas gaidas vēl arvien pilnībā atbilst cenu stabilitātei.

2.5. KAPITĀLA VĒRTSPĀPĪRU TIRGI

No 2013. gada februāra beigām līdz 5. jūnijam akciju cenas euro zonā palielinājās aptuveni par 3%, bet ASV – par 6%. Ekonomiskajā vidē, ko raksturo vāja pieauguma dinamika, akciju cenu pārmaiņas euro zonā joprojām galvenokārt noteica iekšzemes nenoteiktības samazināšanās un zemas citu aktīvu (piemēram, obligāciju) peļņas likmes. ASV akciju cenu dinamiku veicināja ekonomiskās aktivitātes kāpuma pazīmes un uzņēmumu peļņa, kas veidojās nedaudz labāka, nekā gaidīts. Euro zonas akciju tirgus nenoteiktība, ko mēra ar implicēto svārstīgumu, minētajā periodā nedaudz mazinājās, neraugoties uz tās palielināšanos perioda beigās. Jūnija sākumā tā bija aptuveni kopš 2012. gada 2. pusgada vērojamā vidējā līmenī.

2.6. NEFINANŠU SABIEDRĪBU FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

2013. gada janvārī–aprīlī euro zonā saglabājās stabils nefinanšu sabiedrību finansējuma reālās izmaksas, atspoguļojot gan uz tirgus instrumentiem balstīto parāda vērtspāpīru, gan kapitāla vērtspāpīru izmaksu sarukumu, ko atsvēra banku aizdevumu izmaksu pieaugums. Runājot par finanšu plūsmām, no 2013. gada janvāra līdz aprīlim banku aizdevumu atlikums nefinanšu sabiedrībām turpināja samazināties gandrīz tādā pašā gada pārmaiņu tempā, kāds bija vērojams 2012. gada beigās. Aizdevumu atlikuma sarukums galvenokārt atspoguļo stingros banku kredītēšanas nosacījumus dažās euro zonas daļās un vājo ekonomisko aktivitāti. Pēdējā arī izskaidro parāda vērtspāpīru emisijas apjoma kritumu, lai gan tas tomēr saglabājās liels, atspoguļojot labvēlīgo situāciju attiecībā uz cenām, kā arī banku aizdevumu iespējamu aizstāšanu ar alternatīviem finansējuma avotiem.

2.7. MĀJSAIMNIECĪBU SEKTORA FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Euro zonas mājsaimniecību finansēšanas apstākļus 2013. gada 1. ceturksnī raksturoja neviendabīgas norises saistībā ar banku aizdevumu procentu likmēm, kā arī būtiskas valstu atšķirības. MFI mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps, kas koriģēts atbilstoši aizdevumu pārdošanas un vērtspāpīrošanas darījumu ietekmei, gadu mijā stabilizējās zemā līmenī un 2013. gada aprīlī bija 0.3%. Tādējādi jaunākie dati vēl arvien liecina par ierobežotu mājsaimniecību kredītēšanas dinamiku, daļēji atspoguļojot to, ka mājsaimniecībām vairākās valstīs jāsamazina parādi. Tomēr tiek lēsts, ka mājsaimniecību parāda attiecība pret bruto rīcībā esošajiem ienākumiem 1. ceturksnī vēl nedaudz palielinājās, stagnējot ienākumu kāpumam un mazliet pieaugot parāda līmenim. Vienlaikus mājsaimniecību procentu maksājumu slogs kopumā nemainījās.

3. CENAS UN IZMAKSAS

Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi euro zonas valstu SPCI gada inflācija 2013. gada maijā bija 1.4% (aprīlī – 1.2%). Kāpumu galvenokārt noteica ar Lieldienu ietekmes mazināšanos un preču cenu pieaugumu saistītais pakalpojumu cenu pavērsiens. Plašākā nozīmē, kā norādīts iepriekšējā mēnesī, paredzams, ka gada inflācija gada laikā būs nedaudz svārstīga īpaši ar enerģijas un pārtikas cenu dinamiku (pirms 12 mēnešiem) saistīto bāzes efektu dēļ. Neņemot vērā šo svārstīgumu, gaidāms, ka pamatā esošais cenu spiediens vidējā termiņā joprojām būs ierobežots, atspoguļojot zemu jaudu izmantošanu un mērenu tautsaimniecības atveseļošanās tempu. Inflācijas gaidas vidējā termiņā joprojām stabili saglabājas cenu stabilitātei atbilstošā līmenī.

Eurosistēmas speciālistu 2013. gada jūnija makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai arī atspoguļots šis novērtējums, paredzot, ka SPCI gada inflācija 2013. gadā būs attiecīgi 1.4% un 2014. gadā – 1.3%. Salīdzinājumā ar

ECB speciālistu 2013. gada marta makroekonomiskajām iespēju aplēsēm inflācijas prognozes 2013. gadam paaugstinātas, galvenokārt atspoguļojot naftas cenu kritumu, bet 2014. gada prognoze saglabājas nemainīga. Ar cenu attīstības perspektīvu saistītie riski vidējā termiņā joprojām kopumā uzskatāmi par līdzsvarotiem.

4. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGUS

Pēc 0.6% sarukuma 2012. gada 4. ceturksnī reālais IKP 2013. gada 1. ceturksnī samazinājās vēl par 0.2%. Tādējādi, saglabājoties nelabvēlīgiem darba tirgus apstākļiem, produkcijas izlaide samazinās jau sešus ceturkšņus pēc kārtas. Ekonomiskā noskaņojuma apsekojumu datu jaunākās pārmaiņas liecina par nelielu uzlabošanos salīdzinājumā ar zemo līmeni. Runājot par turpmāko gada daļu un 2014. gadu, euro zonas eksporta izaugsmei vajadzētu palielināties pasaules pieprasījuma atveseļošanās ietekmē, bet iekšzemes pieprasījumu veicinātu labvēlīga monetārās politikas nostāja un nesensais reālo ienākumu kāpums sakarā ar zemākām naftas cenām un kopumā mazāku inflāciju. Turklāt kopš pagājušās vasaras novērotajiem finanšu tirgus uzlabojumiem, kā arī fiskālās konsolidācijas panākumiem vajadzētu izpausties arī reālajā tautsaimniecībā. Tomēr atlikušās nepieciešamās valsts un privātā sektora bilanču korekcijas vienlaikus turpinās nomākt ekonomisko aktivitāti. Euro zonas ekonomiskajai aktivitātei gada laikā vajadzētu kopumā, bet ierobežotā tempā, stabilizēties un atveseļoties.

Šādu novērtējumu sniedz arī Eurosistēmas speciālistu 2013. gada jūnija makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai, 2013. gadam prognozējot 0.6% reālā IKP gada kāpumu un 1.1% pieaugumu 2014. gadā. Salīdzinājumā ar ECB speciālistu 2013. gada makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2013. gada prognozes ir nedaudz pazeminātas, galvenokārt atspoguļojot jaunāko publicēto IKP datu iekļaušanu. 2014. gada prognozēs veikta neliela augšupvērsta korekcija. Riski euro zonas ekonomiskās attīstības perspektīvai joprojām ir lejupvērsti.

5. FISKĀLĀS NORISES

Saskaņā ar Eiropas Komisijas Eiropas 2013. gada pavasara ekonomisko prognozi euro zonas valstu valdības budžeta deficīts šogad turpinās sarukt un, neraugoties uz lielām atšķirībām dažādu valstu fiskālajās norisēs, 2014. gadā kopumā nemainīsies. Lai gan panākts fiskālās konsolidācijas progress, turpmāk, lai atjaunotu stabilas un ilgtspējīgas valsts finanses, nepieciešams uzlabot fiskālo stāvokli.

6. EUROSISTĒMAS SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2013. gada 22. maijam, Eurosistēmas speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomiskās attīstības iespēju aplēses. Pēc turpmāka krituma 2013. gada 1. ceturksnī paredzams, ka reālais IKP 2013. gada laikā atveseļosies, nedaudz straujākam kāpumam atsākoties 2014. gadā. Gaidāms, ka ekonomiskās aktivitātes atveseļošanos veicinās pakāpeniski augošā ārējā pieprasījuma labvēlīgā ietekme uz eksportu. Laika gaitā vajadzētu straujāk pieaugt arī iekšējam pieprasījumam. Sākotnēji to pozitīvi ietekmēs galvenokārt preču cenu inflācijas mazināšanās, kas veicinās reālos ienākumus, un stimulējošā monetārās politikas nostāja. 2014. gadā iekšējo pieprasījumu vajadzētu stiprināt arī sasniegtajam fiskālās konsolidācijas progresam. Taču gaidāms, ka vājā darba tirgus dinamika un nepieciešamība dažās euro zonas valstīs veikt turpmākas privātā sektora bilanču korekcijas pasliktinās vidējā termiņa perspektīvas. Kopumā paredzams, ka pēc 0.5% krituma 2012. gadā reālais IKP 2013. gadā pazemināsies par 0.6% un 2014. gadā pieaugs par 1.1%. Gaidāms, ka euro zonas SPCI inflācija būtiski samazināsies (no vidēji 2.5% 2012. gadā līdz 1.4% 2013. gadā un 1.3% 2014. gadā). Gaidāms, ka sākotnēji šo kritumu noteiks galvenokārt lēnāka pārtikas un enerģijas komponentu dinamika, kā arī neliels SPCI inflācijas (izņemot pārtiku un enerģiju) kritums, kas atspoguļo vājo ekonomisko aktivitāti. Stabilā vidēja termiņa perspektīva atspoguļo pretējos virzienos vērstās ietekmes, ko rada enerģijas cenu kritums, neliela pārtikas cenu inflācijas kāpuma atjaunošanās un iekšzemes inflācijas spiediena palielināšanās, tautsaimniecībai atveseļojoties, lai gan šis spiediens būs neliels sakarā ar joprojām zemo ražošanas jaudu izmantošanas līmeni.

EUROSISTĒMAS SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI¹

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2013. gada 22. maijam, Eurosistēmas speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomiskās attīstības iespēju aplēses.² Pēc turpmāka krituma 2013. gada 1. ceturksnī paredzams, ka reālais IKP 2013. gada laikā atveseļosies, nedaudz straujākam kāpumam atsākoties 2014. gadā. Gaidāms, ka ekonomiskās aktivitātes atveseļošanās veicinās pakāpeniski augošā ārējā pieprasījuma labvēlīgā ietekme uz eksportu. Laika gaitā vajadzētu straujāk pieaugt arī iekšējam pieprasījumam. Sākotnēji to pozitīvi ietekmēs galvenokārt preču cenu inflācijas mazināšanās, kas veicinās reālos ienākumus, un stimulējošā monetārās politikas nostāja. 2014. gadā iekšējo pieprasījumu vajadzētu stiprināt arī sasniegtajam fiskālās konsolidācijas progresam. Taču gaidāms, ka vājā darba tirgus dinamika un nepieciešamība dažās euro zonas valstīs veikt turpmākas privātā sektora bilanču korekcijas pasliktinās vidējā termiņa perspektīvas. Kopumā paredzams, ka pēc 0.5% krituma 2012. gadā reālais IKP 2013. gadā pazemināsies par 0.6% un 2014. gadā pieaugs par 1.1%. Gaidāms, ka euro zonas SPCI inflācija būtiski samazināsies (no vidēji 2.5% 2012. gadā līdz 1.4% 2013. gadā un 1.3% 2014. gadā). Gaidāms, ka sākotnēji šo kritumu noteiks galvenokārt lēnāka pārtikas un enerģijas komponentu dinamika, kā arī neliels SPCI inflācijas (izņemot pārtiku un enerģiju) kritums, kas atspoguļo vājo ekonomisko aktivitāti. Stabilā vidēja termiņa perspektīva atspoguļo pretējos virzienos vērstās ietekmes, ko rada enerģijas cenu kritums, neliela pārtikas cenu inflācijas kāpuma atjaunošanās un iekšzemes inflācijas spiediena palielināšanās, tautsaimniecībai atveseļojoties, lai gan šis spiediens būs neliels sakarā ar joprojām zemo ražošanas jaudu izmantošanas līmeni.

1. Ielikums

TEHNISKIE PIENĒMUMI PAR PROCENTU LIKMĒM, VALŪTU KURSIEM, PREČU CENĀM UN FISKĀLO POLITIKU

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un preču cenām balstīti uz tirgus gaidām atbilstoši stāvoklim 2013. gada 14. maijā. Pieņēmums par īstermiņa procentu likmēm ir tīri tehnisks. Īstermiņa procentu likmes nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR, tirgus gaidas iegūstot, pamatojoties uz biržā tirgto nākotnes līgumu procentu likmēm. Saskaņā ar attiecīgo metodiku šo īstermiņa procentu likmju vidējais rādītājs 2013. gadam ir 0.2% un 2014. gadam – 0.3%. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm norāda uz vidējo līmeni 2013. gadā – 2.8% un 2014. gadā – 3.1%. Atspoguļojot nākotnes darījumu tirgus procentu likmju tendences un tirgus procentu likmju pārmaiņu pakāpenisko ietekmi uz aizdevumu procentu likmēm, gaidāms, ka gan īstermiņa, gan ilgtermiņa banku aizdevumu procentu likmes 2013. gada 2. pusgadā sasniegs zemāko līmeni un pēc tam pamazām paaugstināsies. Attiecībā uz preču cenām, pamatojoties uz tendenci biržā tirgto nākotnes līgumu tirgū divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas dienā, pieņemts, ka *Brent* jēlnaftas vidējās cenas kritīsies no 112.0 ASV dolāriem par barelu 2012. gadā līdz 105.5 ASV dolāriem par barelu 2013. gadā un 100.0 ASV dolāriem par barelu 2014. gadā. Pieņemts, ka neenerģijas preču cenas ASV dolāros 2013. gadā samazināsies par 5.6% un pēc tam 2014. gadā palielināsies par 0.5%.³

¹ Padome 2013. gada 2. maijā nolēma publicēt iespēju aplēses viduspunktu un diapazonu veidā. Gaidāms, ka viduspunktu publicēšana vairo caurredzamību un vēl vairāk atvieglos iespēju aplēšu rezultātu komunikāciju, savukārt diapazoni uzskatāmi par veidu, kā tiek atspoguļota ar iespēju aplēsēm saistītā nenoteiktība. Tos veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Diapazonu aprēķināšanai izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas arī pieejams ECB interneta vietnē.

² Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses kopīgi izstrādā ECB un euro zonas valstu NCB speciālisti. Šīs iespēju aplēses divas reizes gadā izmanto par pamatu Padomes vērtējumam par tautsaimniecības attīstību un cenu stabilitātes riskiem. Sīkāka informācija par izmantotajām procedūrām un metodēm sniegta dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* ("Eurosistēmas speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu sagatavošanas rokasgrāmata"; ECB, 2001. gada jūnijs), kas pieejams ECB interneta vietnē.

³ Naftas un pārtikas preču cenu pieņēmumi balstīti uz biržā tirgto nākotnes līgumu cenām līdz aplēšu perioda beigām. Tiek pieņemts, ka pārējo neenerģijas ilglietojuma preču cenas līdz 2014. gada 1. ceturksnim atbilst biržā tirgto nākotnes līgumu cenām un pēc tam atbilstošā pasaulē ekonomiskajai aktivitātei. ES lauksaimniecības ražotāju cenas (euro), kuras tagad izmanto pārtikas patēriņa cenu prognozēšanai, tiek aplēstas, pamatojoties uz ekonometrisku modeli, kurā ņemta vērā pārtikas

Pieņemts, ka divpusējie valūtas kursi iespēju aplēšu periodā nemainīsies salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kuri dominēja divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas dienā. Tas nozīmē, ka ASV dolāra kurss attiecībā pret euro visā iespēju aplēšu periodā ir noteikts 1.31 (par 1.8% augstāks nekā 2012. gadā). Pieņemts, ka euro efektīvais kurss 2013. gadā pieaugs par 2.8% un 2014. gadā saglabāsies nemainīgs.

Pieņēmumi par fiskālo politiku pamatoti uz atsevišķu euro zonas valstu budžeta plāniem, kas bija pieejami 2013. gada 22. maijā. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājuši valstu parlamenti vai kurus valdības jau sīki izstrādājušas un kurus, domājams, apstiprinās likumdošanas procesā.

STARPTAUTISKĀ VIDE

Paredzams, ka pasaules reālā IKP pieaugums (izņemot euro zonu) iespēju aplēšu periodā pakāpeniski kļūs straujāks, 2014. gadā pieaugot līdz 4.2% (2013. gadā – 3.6%, tāpat kā 2012. gadā). Uzņēmēju noskaņojums un pasaules finanšu tirgu apstākļi kopš 2013. gada sākuma uzlabojušies, mazinoties dažiem nozīmīgākajiem riskiem, piemēram, saistībā ar fiskālās klīns izraisītu krasu kritumu ASV un smagu piezemēšanos Ķīnā. Taču dažos uzņēmumu apsekojumos nesen vērojams krituma tendences norādītjušas uz globālās atveseļošanās nestabilitāti. Galveno attīstīto valstu vidēja termiņa perspektīvu joprojām ierobežo vairāki faktori – neraugoties uz zināmu progresu privātā sektora parāda līdzsvara atjaunošanā, mājsaimniecību parāda apjoms joprojām ir paaugstināts, vienlaikus dažās valstīs vēl arvien saglabājoties vitālai nepieciešamībai steidzami īstenot fiskālo konsolidāciju. Citi šķēršļi, kas kavē izaugsmi (piemēram, augstais bezdarba līmenis), izzūd tikai pakāpeniski. Vienlaikus gaidāms, ka attīstības valstīs saglabāsies spēcīga izaugsme, ko veicinās straujais kredītēšanas kāpums. Daudzās no šīm valstīm tautsaimniecības izaugsme norisinās tempā, kas tuvs potenciālajam, tādējādi tās būtiski veicina globālo izaugsmi. Tiek pieņemts, ka pasaules tirdzniecība nākamajā gadā pakāpeniski uzlabosies. Tiek lēsts, ka gada pieauguma tempa izteiksmē euro zonas ārējais pieprasījums pēc 2012. gadā novērotā 3.6% kāpuma pieaugs par 2.7% 2013. gadā un par 5.6% 2014. gadā.

REĀLĀ IKP PIEAUGUMA IESPĒJU APLĒSES

Euro zonas reālais IKP 2013. gada 1. ceturksnī samazinājās par 0.2%, kritumam turpinoties jau sesto ceturksni pēc kārtas. Iekšzemes pieprasījums 1. ceturksnī samazinājās galvenokārt būtiska ieguldījumu apjoma sarūkuma dēļ, kas atspoguļoja zemu konfidenci un aukstās ziemas nelabvēlīgo ietekmi lielākoties uz būvniecības aktivitāti, īpaši Vācijā. Privātais patēriņš nedaudz pieauga, savukārt sabiedriskais patēriņš mazliet samazinājās. Eksporta līmenis 1. ceturksnī pazeminājās, lai gan mazāk nekā importa līmenis, un tāpēc neto tirdzniecības devums bija pozitīvs.

Runājot par nākotni, 2013. gadā gaidāma reālā IKP izaugsme, kuras temps kļūs straujāks 2014. gadā. Gaidāms, ka atveseļošanās veicinās pakāpeniski pieaugošā ārējā pieprasījuma labvēlīgā ietekme uz eksportu. Laika gaitā straujākam būtu jāklūst arī iekšzemes pieprasījuma kāpumam, ko sākotnēji veicinās nelabvēlīgo ziemas laika apstākļu ietekmes uz aktivitāti, īpaši būvniecības aktivitāti Vācijā, izžušana. Būtiskai labvēlīgai ietekmei uz iekšējo pieprasījumu sākotnēji vajadzētu būt arī preču cenu inflācijas sarūkimam, kas veicinās reālos ienākumus, un stimulējošajai monetārās politikas nostājai. 2014. gadā to vajadzētu veicināt arī fiskālās konsolidācijas progresam. Taču gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā tikai pakāpeniski mazināsies negatīvā ietekme uz iekšzemes pieprasījumu, ko rada kopumā joprojām sliktais patēriņš un uzņēmēju noskaņojums, vājā darba tirgus dinamika un dažās valstīs joprojām aktuālā privātā sektora pārdausītu līmeņa samazināšana.

Kopumā paredzams, ka atveseļošanās vēsturiskā aspektā joprojām būs lēna. Lai gan gaidāms, ka gada vidējā izteiksmē 2013. gadā reālais IKP saruks par 0.6%, tas lielā mērā atspoguļo negatīvu pārnesto ietekmi, ko rada IKP sarūkimam 2012. gada beigās un 2013. gada sākumā. Paredzams, ka 2014. gadā ekonomiskā aktivitāte pieaugs par 1.1%. Šāda kāpuma tendence atspoguļo iekšzemes pieprasījuma būtisko negatīvo devumu 2013. gadā un tā atveseļošanās turpmākajā laikā vienlaikus ar neto tirdzniecības pozitīvo devumu.

preču cenu dinamika starptautiskajos tirgos. Šī ir pirmā reize, kad iespēju aplēses sagatavotas, izmantojot šos pieņēmumus par ES lauksaimniecības ražotāju cenām.

Paredzams, ka ārpus euro zonas eksporta atveseļošanās 2013. gadā lēnām atsāksies un kļūs straujāka 2014. gadā. To galvenokārt veicinās ārējā pieprasījuma pakāpeniska nostiprināšanās. Paredzams, ka euro zonas eksporta tirgus daļas, kas laikā no 2009. gada līdz 2012. gadam būtiski palielinājās, uzlabojoties konkurētspējai (ko nosaka pēc ārpus euro zonas veiktā eksporta cenu relatīvā snieguma salīdzinājumā ar konkurentu eksporta cenām euro izteiksmē), šajā gadā nedaudz samazināsies, atspoguļojot euro kursa kāpumu 2013. gadā, un pēc tam atlikušajā iespēju aplēšu periodā stabilizēsies. Paredzams, ka eksports euro zonā pieaugs daudz lēnāk, nekā ārpus euro zonas eksports sakarā ar salīdzinoši vājo iekšzemes pieprasījumu euro zonā.

Paredzams, ka uzņēmumu ieguldījumi šā gada lielākajā daļā saglabāsies vāji sakarā ar slikto noskaņojumu, zemo jaudu izmantošanu un nestabilajām pieprasījuma perspektīvām. Taču no 2013. gada beigām paredzams straujāks kāpums, ko veicinās pakāpeniska iekšzemes un ārējā pieprasījuma nostiprināšanās, ļoti zemais procentu likmju līmenis, nepieciešamība pēc vairākus gadus ilgās ierobežotās ieguldījumu aktivitātes pamazām nomainīt pamatlīdzekļus un spēcīgāks peļņas procentu pieaugums. Tomēr iespējams, ka nepieciešamība turpmāk pārstrukturēt uzņēmumu bilances un nelabvēlīgie finansēšanas nosacījumi dažās euro zonas valstīs un sektoros joprojām, lai gan mazākā mērā, palēninās paredzamo uzņēmumu ieguldījumu atveseļošanas prognožu periodā. Ieguldījumi mājokļos 2013. gadā, domājams, turpinās sarukt, un gaidāms, ka arī 2014. gadā joprojām būs vāji galvenokārt sakarā ar turpmāku korekciju nepieciešamību dažu valstu mājokļu tirgos, rīcībā esošo ienākumu vāju pieaugumu un joprojām nestabilu patērētāju noskaņojumu. Gaidāms, ka šo faktoru nelabvēlīgā ietekme ar uzviju kompensēs ieguldījumu mājokļos salīdzinoši pievilcīguma ietekmi dažās citās valstīs, kur ieguldījumus mājokļos veicina vēsturiski zemās hipotēku kredītu procentu likmes. Gaidāms, ka valdības ieguldījumi iespēju aplēšu periodā samazināsies saistībā ar vairākās euro zonas valstīs paredzamajiem fiskālās konsolidācijas pasākumiem.

1. tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %)¹⁾

	2012	2013	2014
SPCI	2.5	1.4 [1.3–1.5]	1.3 [0.7–1.9]
Reālais IKP	-0.5	-0.6 [-1.0–-0.2]	1.1 [0.0–2.2]
Privātais patēriņš	-1.3	-0.8 [-1.1–-0.5]	0.6 [-0.5–1.7]
Valdības patēriņš	-0.4	-0.1 [-0.6–0.4]	0.6 [-0.1–1.3]
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-4.2	-2.9 [-4.1–-1.7]	1.8 [-0.9–4.5]
Eksports (preces un pakalpojumi)	2.9	0.8 [-1.0–2.6]	4.1 [0.3–7.9]
Imports (preces un pakalpojumi)	-0.7	-0.7 [-2.5–1.1]	3.8 [0.1–7.5]

1) Reālā IKP un tā sastāvdaļu iespēju aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati. Importa un eksporta iespēju aplēsēs ietverta euro zonas iekšējā tirdzniecība.

Gaidāms, ka privātais patēriņš 2013. gada atlikušajos mēnešos kopumā nemainīsies saistībā ar reāli rīcībā esošo ienākumu stabilizēšanos. Tā galvenokārt atspoguļo sekas, ko rada turpmāka nodarbinātības līmeņa pazemināšanās un ar darba samaksu nesaistīto ienākumu sarukums, vienlaikus pieaugot reālajai atlīdzībai vienam nodarbinātajam, ko labvēlīgi ietekmē inflācijas samazināšanās. Gaidāms, ka privātā patēriņa pieaugums 2014. gadā kļūs nedaudz straujāks. To veicinās sasniegtais fiskālās konsolidācijas progress un darba ienākumu pieaugums, uzlabojoties darba tirgus apstākļiem. Paredzams, ka valdības patēriņš 2013. gadā sakarā ar fiskālās konsolidācijas pasākumiem kopumā stagnēs un 2014. gadā nedaudz pieaugs.

Paredzams, ka imports no ārpus euro zonas esošajām valstīm 2013. gada laikā atveseļosies, lai gan to vēl arvien ierobežos joprojām nelielais kopējais pieprasījums.

Tiek uzskatīts, ka krīze ir nelabvēlīgi ietekmējusi potenciālo izaugsmi, lai gan precīzs šīs ietekmes apjoms tomēr joprojām ir ļoti nenoteikts. Īpaši joprojām zems nodarbinātības un ieguldījumu līmenis nelabvēlīgi ietekmē potenciālo ražošanas apjoma pieaugumu. Ņemot vērā reālā IKP kāpuma perspektīvu, paredzams, ka saglabāsies negatīva ražošanas apjoma starpība, lai gan ir grūti precīzi novērtēt tās lielumu.

CENU UN IZMAKSU IESPĒJU APLĒSES

Paredzams, ka kopējā SPCI inflācija samazināsies no vidēji 2.5% 2012. gadā līdz 1.4% 2013. gadā un 1.3% 2014. gadā. Gaidāms, ka SPCI inflācija 2013. gada laikā būtiski saruks sakarā ar paredzamo enerģijas cenu inflācijas un (mazāk) pārtikas cenu inflācijas spēcīgo kritumu pēc 2012. gadā sasniegtā augstā līmeņa. Enerģijas cenu inflācijas kritums daļēji atspoguļo lejupvērstos bāzes efektus sakarā ar gaidāmo iepriekšējo naftas cenu kāpumu ietekmes mazināšanos un pieņēmumiem par pakāpenisku naftas cenu sarukumu iespēju aplēšu periodā. Tāpat pārtikas cenu inflācijas tendences atspoguļo sākotnējos lejupvērstos bāzes efektus sakarā ar agrākā kāpuma ietekmes gaidāmo izzušanu, ko nomainīs augšupvērsti spiedienu saistībā ar pieņēmumiem par pārtikas preču cenu pieaugumu starptautiskajā tirgū un Eiropā iespēju aplēšu periodā. Paredzams, ka SPCI inflācija (izņemot pārtiku un enerģiju) šajā gadā nedaudz saruks, atspoguļojot lēnu ekonomiskās aktivitātes dinamiku. Gaidāms, ka 2014. gadā tā mazliet pieaugs, atspoguļojot nelielu aktivitātes atjaunošanos. Ārējais cenu spiediens pēdējos mēnešos mazinājies sakarā ar euro kursa kāpumu 2013. gadā un naftas un nenaftas preču cenu kritumu. Tādējādi paredzams, ka importa deflatora gada pieauguma temps 2013. gadā būtiski palēnināsies, bet pēc tam iespēju aplēšu perioda beigās pakāpeniski kļūs straujāks, izzūd dot euro kursa agrākā kāpuma ietekmei, pieaugot neenerģijas preču cenām un nostiprinoties importa pieprasījumam.

Runājot par iekšzemes cenu spiedienu, gaidāms, ka atlīdzības vienam nodarbinātajam gada pieauguma temps 2013. un 2014. gadā kopumā būs stabils. Ņemot vērā paredzamo patēriņa cenu inflāciju, gaidāms, ka pēc 2011. un

2012. gadā vērojamā krituma reālā atlīdzība vienam nodarbinātajam iespēju aplēšu periodā nedaudz palielināsies. Paredzams, ka vienības darbaspēka izmaksu pieaugums 2013. gadā joprojām būs samērā augsts, pamatā nemainoties salīdzinājumā ar 2012. gadu. 2014. gadā tas samazināsies sakarā ar ciklisku darba ražīguma kāpumu. Gaidāms, ka pēc būtiska sarūkuma 2012. gadā peļņas maržas vēl nedaudz samazināsies arī 2013. gadā, atspoguļojot vājo iekšzemes aktivitāti un samērā straujo vienības darbaspēka izmaksu kāpumu. Paredzams, ka pēc tam zemāks vienības darbaspēka izmaksu kāpums un pakāpeniska ekonomisko apstākļu uzlabošanās veicinās peļņas maržu pieauguma atjaunošanos. Gaidāms, ka fiskālās konsolidācijas plānos ietvertā administratīvi regulējamo cenu un netiešo nodokļu palielinājuma devums SPCI inflācijā 2013. un 2014. gadā būs visai būtisks, lai gan mazāks nekā 2012. gadā.

SALĪDZINĀJUMS AR 2013. GADA MARTA IESPĒJU APLĒSĒM

Salīdzinājumā ar 2013. gada marta "Mēneša Biļetenā" publicētajām ECB speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP iespēju aplēses 2013. gadam koriģētas un nedaudz pazeminātas, lielā mērā atspoguļojot jaunāko IKP datu publiskojumu iekļaušanu. Reālā IKP iespēju aplēses 2014. gadam koriģētas un mazliet paaugstinātas, atspoguļojot zemāku procentu likmju un zemāka euro efektīvā kursa augšupvērsto ietekmi. SPCI inflācijas iespēju aplēses 2013. gadam koriģētas un samazinātas, galvenokārt atspoguļojot zemākas naftas cenas ASV dolāros, ko tikai daļēji kompensē zemāks euro efektīvais kurss.

2. tabula. Salīdzinājums ar 2013. gada marta iespēju aplēsēm

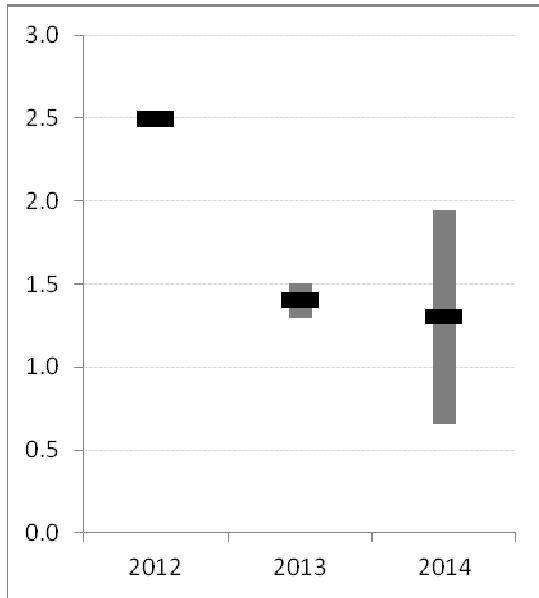
(gada vidējās pārmaiņas; %)

	2013	2014
Reālais IKP – 2013. gada marts	-0.5 [-0.9 – -0.1]	1.0 [0.0 – 2.0]
Reālais IKP – 2013. gada jūnijs	-0.6 [-1.0 – -0.2]	1.1 [0.0 – 2.2]
SPCI – 2013. gada marts	1.6 [1.2 – 2.0]	1.3 [0.6 – 2.0]
SPCI – 2013. gada jūnijs	1.4 [1.3 – 1.5]	1.3 [0.7 – 1.9]

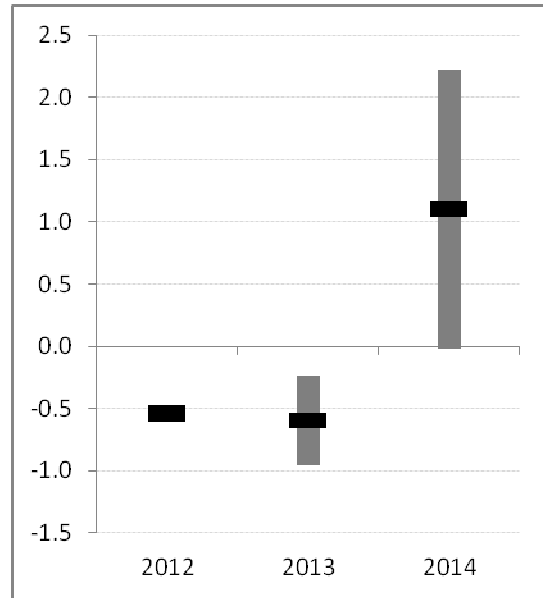
Makroekonomiskās iespēju aplēses

(gada vidējās pārmaiņas; %)

a) Euro zonas SPCI

b) Euro zonas reālais IKP¹⁾

1) Reālā IKP aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati.

2. ielikums

CITU INSTITŪCIJU PROGNOZES

Pieejamas vairākas starptautisko organizāciju un privātā sektora iestāžu sagatavotās prognozes euro zonai. Taču šīs prognozes nav precīzi salīdzināmas cita ar citu vai ar Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm, jo tās nav sagatavotas vienā laikā. Turklāt to pieņēmumi par fiskālajiem, finanšu un ārējiem mainīgajiem lielumiem, t.sk. naftas un citu preču cenām, iegūti, izmantojot atšķirīgas (daļēji nenorādītas) metodes. Visbeidzot, dažādās prognozēs izmantotas atšķirīgas metodes datu koriģēšanai atbilstoši darbadienu skaitam (sk. tabulu).

Saskaņā ar pašlaik pieejamajām citu institūciju prognozēm gaidāmais euro zonas reālā IKP samazinājums 2013. gadā būs 0.3–0.6%. Tas atbilst Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu diapazonam un salīdzināms ar viduspunktu –0.6%. 2014. gadā paredzamais reālā IKP pieaugums ir 0.9–1.2%, un tas atbilst Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu diapazonam un salīdzināms ar viduspunktu 1.1%.

Citu institūciju inflācijas prognozes paredz, ka vidējā SPCI gada inflācija 2013. gadā būs 1.5–1.7%, t.i., nedaudz virs Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu diapazona un viduspunkta. Gaidāms, ka vidējā SPCI inflācija 2014. gadā būs 1.2–1.6% atbilstoši Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēšu diapazonam un salīdzināma ar viduspunktu 1.3%.

Euro zonas reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas prognožu salīdzinājums

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	Publiskošanas datums	IKP pieaugums		SPCI inflācija	
		2013	2014	2013	2014
SVF	2013. gada aprīlis	-0.3	1.1	1.7	1.5
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	2013. gada maijs	-0.4	1.0	1.7	1.6
<i>Consensus Economics</i> prognozes	2013. gada maijs	-0.5	0.9	1.6	1.6
<i>Euro Zone Barometer</i>	2013. gada maijs	-0.4	1.0	1.6	1.6
OECD	2013. gada maijs	-0.6	1.1	1.5	1.2
Eiropas Komisija	2013. gada maijs	-0.4	1.2	1.6	1.5
Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēses	2013. gada jūnijs	-0.6	1.1	1.4	1.3
		[-1.0- -0.2]	[0.0-2.2]	[1.3-1.5]	[0.7-1.9]

Avoti: Eiropas Komisijas ekonomiskās prognozes, 2013. gada pavasaris; SVF Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2013. gada aprīlis; OECD Tautsaimniecības perspektīvas, 2013. gada maijs; *Consensus Economics* prognozes; *MJEconomics* un ECB aptauja *Survey of Professional Forecasters*.

Piezīmes. Gan Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajās iespēju aplēsēs, gan OECD prognozēs uzrādīts atbilstoši darbadienu skaitam koriģēts gada pieauguma temps, bet Eiropas Komisija un SVF gada pieauguma tempu uzrāda, neveicot korekcijas atbilstoši darbadienu skaitam gadā. Citās prognozēs nav norādīts, vai tajās uzrādītie dati ir vai nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.